
Årsberetning

2022

Ankestyrelsens tilsyn på adoptions- området

Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

Publikationen kan hentes via dette link:

<https://ast.dk/publikationer>

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1	TILSYNET I 2022	4
KAPITEL 2	GODKENDELSE OG RE-GODKENDELSE AF SAMARBEJDSPARTER	5
KAPITEL 3	TILSYN MED ADOPTIONSFORMIDLINGEN	8
KAPITEL 4	SAGER MED MISTANKE OM UREGELMÆSSIGE ELLER ULOVLIGE FORHOLD	17
KAPITEL 5	TILSYN MED ØKONOMISKE FORHOLD	25
KAPITEL 6	STATISTIK	27

KAPITEL 1

Tilsynet i 2022

Tilsynet med det internationale adoptionsområde har i 2022 været kendetegnet ved en række nye aktiviteter.

I 2022 har Ankestyrelsen i fællesskab med DIA udarbejdet en beredskabsplan. Beredskabsplanen skal træde i kraft ved et eventuelt ophør af DIA's formidlingsvirksomhed. Formålet med beredskabsplanen er at understøtte en kontrolleret proces, hvis DIA's adoptionshjælpsarbejde måtte ophøre, så en afvikling af DIA's adoptionsrelaterede aktiviteter kan ske på en måde, der tilgodeser og balancerer de mange hensyn, der skal varetages i en afviklingssituation.

Samtidig udførte Ankestyrelsen i 2022 et selvstændigt tilsyn med DIA's Post Adoption Service (PAS). Denne del af DIA's opgavevaretagelse blev med de eksisterende akkrediteringsvilkår for DIA's adoptionshjælpsarbejde et særskilt tilsynsområde.

Ankestyrelsen fandt det i 2022 blandt andet relevant at bede DIA om at udarbejde en forretningsgangsbeskrivelse med fokus på DIA's sagsbehandling ved henvendelser om PAS, herunder søgen efter biologisk slægt og anmodninger om aktindsigt (root search).

I 2022 har der også været fokus på håndteringen af ulovlig adfærd i historiske adoptionssager. Ankestyrelsen opdaterede blandt andet sine egne retningslinjer for håndteringen af henvendelser om mistanke om ulovlig eller uregelmæssig adfærd i historiske adoptioner.

Organisationen Danish Korean Rights Group anmodede i 2022 den koreanske undersøgelseskomite "The Truth and Reconciliation Committee" om at undersøge den internationale adoptionsformidling fra Sydkorea i 1970'erne og 80'erne, hvilket komitéen imødekom. Ankestyrelsen besluttede herefter at iværksætte en undersøgelse af den danske adoptionsformidling fra Sydkorea i 1970'erne og 1980'erne. Den overordnede hensigt med undersøgelsen er at tilvejebringe oplysninger, der understøtter adopteredes ret til kendskab til egen historie. Det forventes, at undersøgelsen færdiggøres inden udgangen af 2023.

KAPITEL 2

Godkendelse og re-godkendelse af samarbejdsparter

DIA's eksisterende formidlingsamarbejder med udenlandske samarbejdsparter godkendes af Ankestyrelsen, som udgangspunkt for en to-årig periode. Inden godkendelsen af et konkret samarbejde udløber, skal DIA ansøge Ankestyrelsen om en re-godkendelse, hvis DIA ønsker at fortsætte samarbejdet.

Ankestyrelsen re-godkender et eksisterende samarbejde, hvis det er Ankestyrelsens opfattelse, at formidlingen fra det pågældende land fortsat kan gennemføres på en lovlige, etisk og faglig forsvarlig måde.

DIA redegør i den enkelte ansøgning om re-godkendelse for eventuelle ændringer i det pågældende lands myndighedsstruktur og for regler på adoptionsområdet, erfaringer med hidtil gennemførte sager, samt om forholdene er i overensstemmelse med regler og procedurer i Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om internationale adoptioner (Haagerkonventionen).

Ankestyrelsen har siden 2016 haft fokus på at afdække, om afgiverlandets lovgivning og myndighedsstruktur både i teori og i praksis understøtter Haagerkonventionens principper om, at:

- International adoption er sidste udvej for barnet (subsidiaritetsprincippet)
- Den enkelte adoption vurderes at være til gavn for det enkelte barn
- Adoptionen sker på baggrund af en legal frigivelse af barnet
- Risici for uetisk adfærd og økonomisk vinding bliver mindsket i relation til internationale adoptioner

INDIEN

I december 2022 re-godkendte Ankestyrelsen DIA's fortsatte samarbejde med the Central Adoption Resource Authority (CARA) i Indien. Godkendelsen gælder til og med den 31. december 2024. CARA er Indiens centralmyndighed efter Haagerkonventionen.

En ny lovgivning på adoptionsområdet i Indien trådte i kraft i september 2022. Ankestyrelsen har særligt fokus på, hvordan

den nye lovgivning implementeres med henblik på yderligere afdækning af DIA's adoptionsformidling fra Indien.

Ankestyrelsen vil også have fokus på, at DIA tilvejebringer så mange baggrundsoplysninger som muligt om hittebørn. Det drejer sig om oplysninger om fundet af barnet og om den efterlysning af barnets biologiske familie, der har fundet sted. Styrelsen vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at DIA indhenter så detaljerede baggrundsoplysninger om børnene som overhovedet muligt, hvilket DIA i tidligere sager har haft held med. Det skyldes hensynet til DIA's, Adoptionsrådets og styrelsens mulighed for at vurdere frigivelsesgrundlaget i den enkelte sag, men også hensynet til barnets ret til identitet, hvis den adopterede skulle ønske yderligere oplysninger om egen baggrund engang i fremtiden.

Ankestyrelsen vil også have fokus på sager om større børn, og på hvorvidt iagttagelsen af subsidiaritetsprincippet kan dokumenteres i den enkelte adoptionssag. Endelig vil Ankestyrelsen have fokus på implementeringen af tilsynet med de indiske børnehjem, og på hvorvidt implementeringen af lovændringerne afstedkommer udfordringer i forhold til adoptionsformidlingen til Danmark.

Som led i re-godkendelsen gennemgik Ankestyrelsen de fem seneste afsluttede sager fra Indien. Gennemgangen af sagerne gav Ankestyrelsen mulighed for at se afsluttende dokumenter i adoptionssagen, som ikke indgår i den behandling af matchningssagerne, Ankestyrelsen foretager på et tidligere stadie i adoptionsprocessen.

FORMALITETSFORLÆNGELSE AF DIA'S SAMARBEJDER

Sydkorea

DIA oplyste i marts 2022 Ankestyrelsen om, at DIA ønskede at stoppe samarbejdet med Holt Children's Service i Sydkorea. DIA søgte om godkendelse til at afslutte de sidste tre igangværende adoptionssager fra Sydkorea. DIA's hidtidige godkendelse til at formidle adoptioner fra Sydkorea udløb i juni 2022.

Som følge heraf og med baggrund i Ankestyrelsens generelle tilsyn med den internationale adoptionsformidling i Sydkorea, formalitetsforlængede Ankestyrelsen DIA's eksisterende godkendelse til at færdiggøre de tre sidste igangværende sager, uden en nærmere gennemgang af DIA's formidlingsarbejde i Sydkorea. Når de tre sidste sager er færdigbehandlede, har DIA ikke længere en godkendelse til at samarbejde med Sydkorea.

Sydafrika og Taiwan

I november 2022 formalitetsforlængede Ankestyrelsen DIA's eksisterende godkendelser til at formidle adoptioner fra Taiwan og Sydafrika til den 31. januar 2023.

Ankestyrelsen formalitetsforlængede samarbejderne med den begrundelse, at Ankestyrelsen ikke havde modtaget ansøgningerne om re-godkendelse fra DIA i tilstrækkelig tid til at kunne færdigbehandle ansøgningerne, inden de eksisterende godkendelser udløb.

DIA's frist for indsendelse af ansøgning om re-godkendelse af samarbejdet med Chung Yi i Taiwan var den 30. september 2022. Ansøgningen blev modtaget den 27. oktober 2022. Fristen for indsendelse af ansøgning om re-godkendelse af samarbejdet med Impilo i Sydafrika var den 11. oktober 2022 og blev modtaget den 16. november 2022.

Ankestyrelsen har efterfølgende i 2023 re-godkendt de to samarbejder. En nærmere beskrivelse af Ankestyrelsens stillingtagen til de to ansøgninger vil blive beskrevet i årsberetningen om tilsynet i 2023.

OPHØR AF DIA'S SAMARBEJDER

Colombia og Bulgarien

Social- og ældreministeren besluttede i februar 2022 at tilbagekalde DIA's godkendelse til at samarbejde med Colombia og Bulgarien. Beslutningen blev truffet på baggrund af en indstilling fra Ankestyrelsen.

Godkendelserne til at samarbejde med de pågældende lande blev tilbagekaldt, da DIA ikke ønskede at fortsætte samarbejderne på grund af en tilpasning af organisationen i forhold til den generelle formidlingssituation, hvor færre ansøgere ønsker at adoptere internationalt. Der stod ikke flere ansøgere på ventelisten til et barn fra Colombia eller Bulgarien.

Burkina Faso

I september 2022 besluttede social- og ældreministeren at tilbagekalde DIA's godkendelse til at samarbejde med Burkina Faso. Beslutningen blev truffet på baggrund af en indstilling fra Ankestyrelsen.

Godkendelsen til at samarbejde med Burkina Faso blev tilbagekaldt, da DIA ikke ønskede at fortsætte samarbejdet med Burkina Faso på grund af den sikkerhedsmæssige og humanitære situation i landet. Samarbejdet med Burkina Faso havde været sat i bero siden sommeren 2021, og der var ikke ansøgere på ventelisten til et barn fra Burkina Faso.

Tilsyn med adoptionsformidlingen

GODKENDELSE AF MATCHNINGSFORSLAG

Et af de vigtigste skridt i en sag om international adoption er matchningen af barnet med ansøgerne. Det konkrete tidspunkt defineres som "matchningstidspunktet". På matchningstidspunktet er begge landes formidlende organisationer og myndigheder involveret.

Når et barn matches med de kommende adoptanter, skal myndighederne i både afgiver- og modtagerlandet udstede en erklæring om, at adoptionen kan fortsætte. Erklæringen har relation til Haagerkonventionens artikel 17c. Derfor kaldes den en 17c-erklæring.

17c-erklæringen er en godkendelse af den proces, der er sket indtil matchnings-tidspunktet. I Danmark er det Ankestyrelsen, der udsteder 17c-erklæringer. Erklæringen er et udtryk for, at Ankestyrelsen vurderer, at adoptionen ikke strider mod afgiverlandets lovgivning, dansk lovgivning og internationale konventioner frem til matchningstidspunktet.

Proceduren for godkendelse af matchningsforslag kræver et indgående kendskab til lovgivningen og procedurerne i de lande, som DIA samarbejder med. Det kræver løbende udveksling af information mellem DIA og Ankestyrelsen, og at Ankestyrelsen supplerer denne viden med information fra andre kilder.

Ankestyrelsen har en fastlagt procedure for at godkende matchningsforslag. Proceduren udvikles løbende. Ankestyrelsen instruerer også løbende DIA og Familieretshuset i proceduren.

Ankestyrelsen skal godkende alle matchningsforslag, hvor DIA vurderer, at barnet er omfattet af ansøgernes godkendelse. Hvis DIA vurderer, at barnet falder uden for ansøgernes godkendelse eller er i tvivl herom, er det Adoptionsrådet i Familieretshuset, der laver 17c-vurderingen.

Adoptionsrådet har mulighed for at forelægge frigivelsen af barnet for Ankestyrelsen. Det vil sige, at Ankestyrelsen vurderer de juridiske aspekter af matchningsforslaget, mens Adoptionsrådet vurderer de resterende oplysninger i sagen. I praksis forelægger Adoptionsrådet efter aftale alle sager

for Ankestyrelsen, med henblik på vurdering af frigivelsesgrundlaget.

Ankestyrelsen fører statistik over alle matchningsforslag for at give et aktuelt billede af formidlingssituationen. Statistikken for 2022 fremgår på side 28.

SKÆRPET TILSYN MED FORMIDLINGEN FRA MADAGASKAR

Ankestyrelsen har siden september 2022 haft et skærpet fokus på adoptionsformidlingen fra Madagaskar og har været i dialog med DIA om baggrunden herfor. Det skærpede fokus udsprang af den madagaskiske centralmyndigheds og en domstols behandling af to konkrete matchningssager i 2022, og af de oplysninger om Madagaskars adoptionssystem, som fremgår af FN's Børnekomité's seneste rapport om Madagaskar.

På baggrund af en indstilling fra Ankestyrelsen besluttede Social- og Boligministeren i 2023, at DIA ikke længere kan formidle børn fra Madagaskar. Baggrunden for Ankestyrelsens indstilling vil blive beskrevet i årsberetningen for 2023.

MØDER, KONFERENCER OG ARBEJDSGRUPPER

InterCountry Adoption Network

Ankestyrelsen har siden 2010 deltaget i et mødeforum med centralmyndigheder fra en række andre modtagerlande, der ligeledes har tiltrådt Haagerkonventionen. Dette netværk kaldes InterCountry Adoption Network (ICAN). Gruppen mødes typisk to gange om året til uformelle drøftelser.

I 2022 har gruppen holdt to møder med fysisk deltagelse. På møderne blev der udvekslet viden og erfaringer med særligt fokus på:

- Udviklingen og eventuelle ændringer i de forskellige modtagerlandes adoptionssystemer, særligt under hensyntagen til:
 - et faldende antal internationale adoptioner
 - elementer i og vurdering af samarbejdet med de enkelte afgiverlande i forhold til om samarbejdet kan fortsætte
 - det stigende fokus på adopteredes ret til egen identitet
 - mistanke om ulovlig eller uetisk adfærd i adoptioner, der er gennemført for flere år siden

- De forskellige modtagerlandes systemer for Post Adoption Service og for håndteringen af opfølgingsrapporter.
- De forskellige modtagerlandes systemer for søgen efter biologisk slægt samt dialog om, hvordan ny viden om søgen efter biologisk slægt i de enkelte afgiverlande kan systematiseres.
- Håndtering af problemstillinger relateret til mistanke om ulovlig eller uetisk adfærd i konkrete sager, hvor adoptionen er gennemført for flere år siden.
- Drøftelse af emner til Special Commission i 2022, herunder muligheden for en fælles holdning til fremtidige retningslinjer for håndteringen af de økonomiske aspekter i adoptionsformidlingen.

Arbejdsgruppe om 'illicit practice'

I 2017 tilsluttede the Council on General Affairs and Policy under Haagerkonferencen om International Privatret (HcCH) sig et forslag fra medlemsstaterne om at udarbejde en "værktøjskasse" (toolkit), som de enkelte stater kan tage i brug i arbejdet med at identificere, forebygge og håndtere ulovlig adfærd i forbindelse med internationale adoptioner.

HcCH nedsatte herefter en arbejdsgruppe, der har til formål at udarbejde fælles internationale retningslinjer og metoder til gavn for samarbejdet mellem landene om forebyggelse og håndtering af ulovlig adfærd.

Ankestyrelsen har været en del af denne arbejdsgruppe siden etableringen.

Arbejdsgruppens endelige udkast til et toolkit har været forelagt og drøftet på Special Commission i juli 2022 (se nedenfor) og blev vedtaget i sin helhed.

Udkastet til et toolkit skal endelig vedtages i det øverste organ af Haagerkonferencen, Council on General Affairs and Policy, CGAP, i marts 2023.

Der vil herefter være et toolkit, som de enkelte stater kan tage i brug i arbejdet med at identificere, forebygge og håndtere ulovlig adfærd i forbindelse med internationale adoptioner. Dette toolkit kan Ankestyrelsen anvende i det fremadrettede tilsyn med adoptionsformidlingen og de konkrete adoptioner, samt i håndteringen af historiske internationale adoptioner og sagskomplekser.

Special Commission

Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner er i dag det overordnede regelsæt, der regulerer forhold vedrørende international adoption.

Det Permanente Bureau i Haag, der er sekretariat for Haagerkonferencen, har med udgangspunkt i konventionen udarbejdet omfattende retningslinjer til brug for den praktiske implementering og forståelse af bestemmelserne i konventionen, herunder forståelsen af god praksis i konventionssamarbejdet.

Hvert 5. år afholder Det Permanente Bureau i Haag Special Commission, hvor alle lande, der har tiltrådt Haagerkonventionen om international adoption, er inviterede til at deltage.

På Special Commission i juli 2022 deltog Ankestyrelsen som den danske centralmyndighed efter Haagerkonventionen. På Special Commission blev der ud over udkastet til et "tool kit" for håndteringen af ulovlig adfærd blandt andet også drøftet en lang række temaer under emnet Post Adoption, herunder Post Adoption Service, søgen efter biologisk slægt, opfølgingsrapporter, sammenbrud i adoptioner og muligheder for fremtidigt videre arbejde om emnet.

Nordisk møde

Nordisk møde er et årligt møde mellem de nordiske centralmyndigheder efter Haagerkonventionen. På møderne udveksles informationer og erfaringer mellem myndighederne. Drøftelserne er uformelle og uden referat.

I 2021 blev der i oktober måned holdt et kort virtuelt møde, hvor man blandt andet drøftede samarbejdet med enkelte konkrete afgiverlande, bistand til adopterede til søgen efter biologisk slægt og oplysninger om egen baggrund samt mulighederne for at styrke det nordiske samarbejde på adoptionsområdet.

I 2022 blev mødet afholdt fysisk i Reykjavik i maj måned, hvor man blandt andet drøftede følgende emner:

- Muligheden for en fælles nordisk tilgang til en række af de emner, der blev drøftet på Special Commission (se ovenfor)
- De nordiske landes rammer og praksis for tilsynet med de adoptionsformidlende organisationer
- Mulige måder at styrke det nordiske og europæiske samarbejde på adoptionsområdet

- Erfaringsudveksling om formidlingen fra en række konkrete afgiverlande.

De nordiske centralmyndigheder fik på mødet også besøg af en repræsentant fra Nordic Adoption Council (de nordiske formidlende organisationers sammenslutning) med henblik på en generel erfaringsudveksling.

Delegationsbesøg

Tjekkiet

Den tjekkiske centralmyndighed var på delegationsbesøg i Ankestyrelsen i august 2022. På mødet blev udviklingen på adoptionsområdet i Tjekkiet og i Danmark drøftet.

Den tjekkiske centralmyndighed var derudover interesseret i at få mere viden om de danske PAS-tilbud.

Indien

Ankestyrelsen holdt i august 2022 møde med DIA og DIA's kontaktperson i Indien, som på mødet blev undervist i det danske adoptionssystem.

Derudover blev ændringerne i den indiske adoptionslovgivning drøftet, og der blev talt om det generelle adoptionssamarbejde mellem Indien og Danmark.

Sydafrika

Ankestyrelsen holdt i august 2022 møde med DIA og Impilo, DIAs samarbejdspart i Sydafrika. På mødet blev udviklingen på adoptionsområdet i såvel Danmark som Sydafrika drøftet, ligesom samarbejdet mellem landene blev vendt.

Ankestyrelsen fik på mødet også mulighed for at spørge ind til en række konkrete forhold om det sydafrikanske adoptionssystem af betydning for tilsynet med dette samarbejde.

EurAdopt

Ankestyrelsen deltog i september 2022 i EurAdopts konference i København. EurAdopt er en sammenslutning af europæiske formidlende organisationer, og når der hvert andet år afholdes konference inviteres desuden adoptionsmyndigheder og andre interessenter inden for adoptionsområdet. Konferencens tema var "Sustainability of intercountry adoption from different perspectives". Emnerne var blandt andet samarbejdet under Haagerkonventionen, etniske dilemmaer i adoptionsformidlingen, søgen efter biologisk slægt og PAS.

CHIP-seminar

Ankestyrelsen deltog i februar 2022 i et seminar om international adoption arrangeret af organisationen Child Identity Protection (CHIP). Seminarets omdrejningspunkt var Børnekonventionens artikel 7 og 8, som beskriver barnets ret til egen identitet. Barnets ret til identitet beskrives blandt andet som retten til at blive registreret ved fødslen, få et navn, en nationalitet og en familierelation. Seminaret havde fokus på dette i relation til international adoption, som i udgangspunktet ændrer eller modificerer den identitet, et barn er givet fra fødslen. Der var også fokus på, hvordan barnets fortsatte ret til at kende sin identitet bedst understøttes.

Samarbejde med Færøerne

Færøerne hjemtog i 2018 sagsområdet person-, familie- og arveret, herunder adoptionsområdet. Færøerne og Danmark indgik i den forbindelse en aftale om samarbejde på adoptionsområdet¹, som fastlægger rammerne for samarbejdet mellem færøske og danske myndigheder om fremmedadoption.

Aftalen betyder bl.a., at:

- Ankestyrelsen er centralmyndighed for Færøerne efter Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.
- Ankestyrelsen fører tilsyn med DIA's virksomhed i relation til at yde adoptionshjælp til adoptionsansøgere, der har bopæl på Færøerne.
- Ankestyrelsen fører tilsyn med, at færøske myndigheders behandling af sager om international fremmedadoption er i overensstemmelse med de grundlæggende elementer i adoptionslovgivningen for Danmark og med Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.
- Myndighederne på Færøerne og i Danmark skal oprette et samarbejdsforum om fremmedadoption og orientere hinanden om planlagte ændringer af reglerne om fremmedadoption i henholdsvis færøsk og dansk adoptionslovgivning.

¹ Bekendtgørelse nr. 766 af 6. juni 2018 om aftale mellem Færøernes landsstyre og Danmarks regering om samarbejde om adoption

Ankestyrelsen holdt i marts 2022 et møde med Familjuforsitingen om Færøerne og Danmarks samarbejde om adoption. Mødet blev holdt ud fra et fælles ønske om at etablere et uformelt samarbejdsforum, hvor vi kan drøfte generelle adoptionsretlige tematikker. Efter Færøernes hjemtagelse af området var der et fælles ønske om at drøfte rammerne for tilsynet i relation til de færøske adoptionssager samt Familjuforsitingens mulighed for at inddrage Ankestyrelsen i internationale adoptionssager.

På mødet var der bl.a. lejlighed til at fortælle om Ankestyrelsens behandling af sager, hvor f.eks. adoptanter eller en voksen adopteret henvender sig om mistanke om ulovlige forhold i en adoptionssag. Det næste møde afholdes i 2023.

Tilsynsrejser

Det har, ud fra en prioritering af de opgaver, der relaterer sig til det samlede tilsyn med DIA, ikke været muligt for Ankestyrelsen at gennemføre tilsynsrejser til udlandet i 2022.

UANMELDT TILSYNSBESØG HOS DIA

I december 2022 var Ankestyrelsen på uanmeldt tilsynsbesøg hos DIA. Besøget havde som i 2021 fokus på DIA's PAS-henvendelser, med særligt fokus på henvendelser om søgen efter biologisk slægt (ofte kaldet "root search") og aktindsigter. Ankestyrelsen fik også indblik i uafklarede spørgsmål fra det uanmeldte tilsynsbesøg i november 2021, samt hvordan DIA's konkrete sagsbehandling forløber i forbindelse med PAS-henvendelserne.

UNDERVISNING AF DIA

Som følge af Covid-19-restriktioner var det i 2021 ikke muligt for Ankestyrelsen at gennemføre den årlige undervisning af DIA's personale. Ankestyrelsen gennemførte derfor to undervisningsforløb i 2022.

I begyndelsen af året underviste Ankestyrelsen DIA's personale i Ankestyrelsens arbejde med historiske adoptioner. Oplægget omhandlede de retningslinjer Ankestyrelsen arbejder ud fra i forbindelse med historiske adoptionssager. Derudover handlede undervisningen om de historiske notater, Ankestyrelsen har udarbejdet om adoptionsformidlingen fra Indonesien, Bangladesh, Colombia og Sri Lanka.

I slutningen af året underviste Ankestyrelsen DIA's personale i Haagerkonventionens hovedprincipper med særligt fokus på behandlingen af matchningssager. Når et udenlandsk barn, der er blevet frigivet til adoption, er blevet matchet med en dansk

ansøger eller et ansøgerpar af enten DIA eller samarbejdsparten i udlandet, skal Ankestyrelsen eller Familieretshuset tage stilling til, om den konkrete adoptionsproces kan fortsætte. Undervisningen omhandlede de internationale og nationale bestemmelser, der ligger til grund for denne sagsbehandling.

Undervisningen omhandlede også de centrale perspektiver om barnets bedste, subsidiaritetsprincippet, reglerne for frigivelse af barnet, samarbejde og retten til identitet, som det er vigtigt, at alle aktører på området holder sig for øje i behandlingen af matchningssager.

BEREDSKABSPLAN FOR EN EVENTUEL AFVIKLING AF DIA

DIA og Ankestyrelsen har i 2022 i fællesskab udarbejdet en beredskabsplan, som skal træde i kraft ved et eventuelt ophør af DIA's formidlingsvirksomhed. I planen er de nærmere vilkår samt fælles og individuelle forpligtelser for en afviklingssituation beskrevet. En afviklingssituation skal i denne sammenhæng forstås som en situation, hvor DIA ophører med at yde adoptionshjælp.

Det fremgår af kap. 7.8 i DIA's akkrediteringsvilkår, at beredskabsplanen blandt andet skal indeholde en stillingtagen til igangværende sager, DIA's arkiver samt DIA's forpligtelser i forhold til vedtægterne og økonomiske aspekter. Ankestyrelsen og DIA skal i en afviklingssituation samarbejde for at sikre den bedst mulige håndtering af alle igangværende sager.

Beredskabsplanen udgør en ramme for DIA's og Ankestyrelsens aktiviteter i en afviklingssituation og tager udgangspunkt i de aktuelle forhold for DIA's formidlingsvirksomhed, herunder blandt andet omfanget af aktive sager, samarbejdsrelationer og antallet af ansatte i organisationen.

Beredskabsplanen er blevet godkendt af Social- og Boligministeren. Det forventes, at planen revideres en gang om året.

GODKENDELSE OG ANMELDELSE AF ADOPTIONSRELATERET STØTTE

Ankestyrelsen og DIA indgik i 2021 en aftale om vilkårene for DIA's akkreditering til at formidle internationale adoptioner i 2022-2025. Vilårene indeholder nye retningslinjer, der regulerer DIA's muligheder for at yde adoptionsrelateret hjælpearbejde i afgiverlandene. Disse retningslinjer er udmøntningen af

en politisk beslutning fra 2020 om at regulere de økonomiske relationer i formidlingsarbejdet nærmere.

Siden 1. januar 2022 har DIA alene måttet yde donationer og adoptionsrelateret hjælpearbejde i de afgiverlande, hvor DIA kan indbetale midlerne til centralmyndigheden, eller hvor rammen, kriterierne og reglerne for betalingen er reguleret af myndighederne eller i afgiverlandets regler.

DIA skal fortsat forelægge ønsker om adoptionsrelateret hjælpearbejde for Ankestyrelsen til godkendelse, når beløbet er over 50.000 kr., inden udbetalingen foretages. Adoptionsrelateret hjælpearbejde under 50.000 kr. skal alene anmeldes til Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen har i 2022 ikke modtaget nogen forelæggelser om adoptionsrelateret hjælpearbejde til godkendelse fra DIA.

INDBERETNINGER FRA BORGERE

Borgere kan indberette om forhold angående DIA's virksomhed til Ankestyrelsen. Eventuelle indberetninger indgår i Ankestyrelsens tilsyn med DIA.

Ankestyrelsen modtog ultimo 2022 en indberetning om DIA's virksomhed fra en borger. I tilsynet har styrelsen mulighed for at undersøge sagsforløbet i den konkrete sag og reagere over for DIA. Ankestyrelsen har ved udgangen af 2022 ikke færdigbehandlet indberetningen. Resultatet vil derfor fremgå af årsberetningen for 2023 om tilsynet med DIA.

FORRETNINGSGANGSBESKRIVELSER

I det løbende tilsyn med DIA's administrative forhold, fandt Ankestyrelsen det relevant at bede DIA om at udarbejde og indsende forretningsgangsbeskrivelser, der i overensstemmelse med akkrediteringsvilkårene indeholder krav til journal-systemet, regler og rutiner for sagsbehandlingen herunder DIA's håndtering af henvendelser om PAS samt en beskrivelse af ansvars- og opgavefordelingen med hensyn til organisationens administrative forhold. DIA har i overensstemmelse med akkrediteringsvilkårene indsendt forretningsgangsbeskrivelserne til orientering til Ankestyrelsen.

Sager med mistanke om uregelmæssige eller ulovlige forhold

Ankestyrelsen behandler sager vedrørende mistanke om uregelmæssigheder eller ulovlige forhold i afsluttede adoptionssager. Retningslinjerne for Ankestyrelsens behandling af disse sager kan læses på Ankestyrelsens hjemmeside: [Retningslinjer – Ankestyrelsen \(ast.dk\)](https://www.ast.dk)

Revidering af retningslinjer

I 2022 reviderede Ankestyrelsen retningslinjerne for behandlingen af adoptionssager med mistanke om uregelmæssigheder eller ulovlige forhold.

Revisionen tog udgangspunkt i de undersøgelser, som Ankestyrelsen har gennemført, og præciserer, hvilken bistand Ankestyrelsen kan yde i denne type sager.

Efter de reviderede retningslinjer er formålet med bistanden fortsat at understøtte den adopteredes ret til egen identitet. Ud fra erfaringerne med de hidtil behandlede henvendelser og formidlingsamarbejder har det vist sig vanskeligt at foretage en vurdering af, om der er sket ulovlige handlinger i konkrete adoptionssager og det generelle formidlingsarbejde, der ligger år tilbage. Ankestyrelsen kan derimod tilbyde at hjælpe med at kaste lys over de nærmere omstændigheder i de konkrete adoptioner og det generelle formidlingsarbejde.

De reviderede retningslinjer beskriver Ankestyrelsens handlemuligheder, når Ankestyrelsen vurderer, at en adoption eller et adoptionssamarbejde *kan* have fundet sted på et *ikke* lovligt, etisk og forsvarligt grundlag.

Retningslinjerne retter sig særligt mod de adoptioner og samarbejdsrelationer, der ikke er omfattet af Ankestyrelsens tilsyn med DIA's formidlingsarbejde. Håndteringen af mistanker om ulovlig adfærd i sager, der involverer udenlandske samarbejdspartner, som DIA ikke har eller har haft et samarbejde med, reguleres i regler for tilsynet med DIA's formidlingsvirksomhed.

Generelle undersøgelser

Hvis Ankestyrelsen vurderer, at der er grund til mistanke om ulovlige forhold i én eller flere afsluttede adoptionssager, kan Ankestyrelsen foretage en nærmere undersøgelse af oplysningerne. I en undersøgelse kan Ankestyrelsen eksempelvis indhente informationer fra DIA, internationale samarbejdspartner

og afgiverlandets centralmyndighed. Ankestyrelsen gennemgår ligeledes konkrete og generelle sager fra Statens Arkiver og fra DIA.

En undersøgelse af et formidlingssamarbejde omfatter alene forhold i adoptioner formidlet gennem danske adoptionsformidlende organisationer. Som led i en undersøgelse vil Ankestyrelsen derudover forsøge at indhente information om, hvordan den adopterede kan få hjælp til at søge efter oplysninger om biologisk slægt i afgiverlandet, og hvilke muligheder der er for hjælp i Danmark.

Ankestyrelsen informerer om resultaterne af de generelle undersøgelser på Ankestyrelsens hjemmeside. Det giver alle adopterede fra det undersøgte land mulighed for at få øget indsigt i de tilvejebragte oplysninger om adoptioner fra det pågældende land.

Individuelle henvendelser

Ankestyrelsen behandler også henvendelser fra adopterede.

Adopterede, der har mistanke om uregelmæssigheder eller ulovlige forhold i deres adoption, kan få hjælp fra Ankestyrelsen til at få indblik i deres egen adoptionssag og få kendskab til, om sagen ser ud til at være behandlet i overensstemmelse med de regler og den praksis, der generelt var gældende for den internationale adoptionsformidling fra afgiverlandet på formidlingstidspunktet.

Ankestyrelsen vil i den sammenhæng beskrive eventuelle problematiske aspekter i sagen, som kan indikere uregelmæssigheder eller ulovlige forhold. Disse forhold vil i udgangspunktet kunne involvere både udenlandske og danske organisationer og myndigheder.

I sager, der ligger mange år tilbage i tiden, er antallet af dokumenter og oplysninger om barnet og barnets baggrund ofte sparsomme. Ankestyrelsen kan som udgangspunkt alene beskrive de faktiske forhold i sagen på baggrund af de oplysninger, der findes i adoptionssagen. Beskrivelse af de faktiske forhold kan eventuelt suppleres med oplysninger om gældende regler og procedurer i det konkrete afgiverland på det pågældende tidspunkt.

Ankestyrelsen har i 2022 færdigbehandlet to konkrete henvendelser fra adopterede, der havde mistanke om ulovlige forhold.

Undersøgelse af den historiske adoptionsformidling fra Sydkorea

I 2022 rettede Danish Korean Rights Group (DKRG) opmærksomhed mod væsentlige problemstillinger i den internationale adoptionsformidling fra Sydkorea. Ankestyrelsen har herefter indhentet viden om formidlingen fra DIA, DKRG og den danske ambassade i Seoul samt centralmyndigheder i andre modtagerlande.

Den sydkoreanske Truth and Reconciliation Committee besluttede i december 2022 at undersøge omfanget af svindel i adoptionssystemet i Sydkorea. Ankestyrelsen vurderede, at de indsamlede oplysninger pegede på, at adoptionsformidlingen fra Sydkorea i 1970'erne og 1980'erne var præget af systematisk ulovlig adfærd i Sydkorea. Ankestyrelsen har derfor iværksat en undersøgelse af den danske adoptionsformidling fra Sydkorea i 1970'erne og 1980'erne.

Undersøgelsen skal tilvejebringe oplysninger, der understøtter adopteredes ret til at kende egen historie. Undersøgelsen vil derfor beskrive, hvordan adoptionsformidlingen fra Sydkorea til Danmark udformede sig i den givne periode.

Da hovedparten af adoptionerne fra Sydkorea blev gennemført i 1970'erne og 1980'erne, og DKRG har identificeret ulovlige handlinger i samme periode, har Ankestyrelsen fokuseret på disse to årtier i indsamlingen af materiale til brug for undersøgelsen.

Formålet med undersøgelsen er ikke at konkludere, om de konkrete adoptioner er sket på ulovligt grundlag, men at belyse de danske organisationers formidlingsarbejde. Undersøgelsen vil derfor i højere grad have karakter af en historisk beskrivende afdækning end en juridisk vurdering.

Det forventes, at undersøgelsen er færdig inden udgangen af 2023.

Hollandsrapporterne

I februar 2021 offentliggjorde den hollandske regering en rapport om ulovlige internationale adoptioner til Holland. Undersøgelsen er foretaget af en uafhængig komite i Holland (Commissie onderzoek interlandelijke adoptie), og handler om internationale adoptioner fra særligt Bangladesh, Brasilien, Colombia, Indonesien og Sri Lanka i perioden 1967-1998.

Rapporten konkluderer, at der har været systematisk ulovlig og uetisk adfærd i den internationale adoptionsformidling fra flere lande, herunder Bangladesh, Brasilien, Colombia, Indonesien og Sri Lanka. Rapportens konklusion resulterede blandt

andet i, at den hollandske regering i februar 2021 suspenderede alle nye godkendelser af ansøgninger om international adoptionsformidling (moratorium).

Ankestyrelsen besluttede på baggrund af informationerne i den hollandske rapport at undersøge adoptionsformidlingen til Danmark fra Bangladesh, Colombia, Indonesien og Sri Lanka nærmere.

Omdrejningspunktet for Ankestyrelsens undersøgelser var at sammenstille oplysningerne i den hollandske rapport med tilgængelige faktuelle oplysninger om den danske adoptionsformidling fra de fire lande. Ankestyrelsen afsluttede og offentliggjorde de fire undersøgelser i begyndelsen af 2022.²

Generelt for de fire undersøgelser

Generelt set konkluderer Ankestyrelsen om formidlingen fra alle fire lande, at der efter nutidige standarder for international adoptionsformidling ikke har været tilstrækkelige sikkerhedsforanstaltninger i landenes adoptionssystemer dengang, eller i den danske formidling til at sikre, at barnets bedste var det styrende princip i den enkelte adoption.

Bangladesh

Ifølge den hollandske rapport blev der bl.a. rejst alvorlige anklager mod lederen af Terre des Hommes Danmark.

Ankestyrelsens undersøgelse havde derfor særligt fokus på at tilvejebringe oplysninger og viden om disse anklager og den mulige betydning for formidlingen til Danmark.

Ankestyrelsen konkluderede i undersøgelsen:

- At anklagerne mod Terre des Hommes Danmark rettede sig mod organisationens kontaktperson i Bangladesh og dermed ikke imod den danske direktør
- At to af de øvrige personer, der ifølge Hollandsrapporten blev rejst anklager mod, har været ansvarlige for frigivelsen og overdragelsen af værgemålet i flere af de konkrete adoptionssager, Ankestyrelsen har gennemgået.

² Undersøgelserne kan hentes her: [Mistanke om ulovlig adoption – Ankestyrelsen \(ast.dk\)](#)

Der er dog kun sparsomme oplysninger til rådighed i de konkrete sager, og det har ikke været muligt at tilvejebringe generelle sager fra Terre des Hommes Danmark om formidlingen fra Bangladesh. Derfor har det ikke været muligt at foretage en nærmere afdækning af de faktiske omstændigheder i de konkrete adoptioner ud over de oplysninger, der fremgår af de konkrete sager.

Colombia

Den hollandske rapport fremhæver særligt to tidsperioder, som var relevante at undersøge i forbindelse med adoptioner fra Colombia til Danmark. Det drejer sig om perioden før 1975, hvor den hollandske rapport peger på, at der var en række risikofaktorer til stede i det colombianske system, som muliggjorde ulovligheder i de adoptioner, der blev foretaget. Dernæst drejer det sig om perioden fra 1985 til 1986, hvor mange børn forsvandt fra deres biologiske forældre i forbindelse med naturkatastrofen i Armero i 1985.

Ankestyrelsen konkluderede i undersøgelsen:

- De konkrete adoptionssager fra tiden før 1975 er meget sparsomt oplyst, ligesom der kun foreligger få officielle dokumenter fra Colombia. På baggrund af oplysningerne i adoptionssagerne kan det ikke udelukkes, at de risikoforhold, der er beskrevet i den hollandske rapport, kan have gjort sig gældende i adoptioner til Danmark.
- I de dokumenter, Ankestyrelsen har gennemgået, foreligger der ikke oplysninger om, at børn, der var ofre for katastrofen i Armero, er blevet adopteret til Danmark. En vurdering af, hvorvidt det er tilfældet, vil kræve en gennemgang af de konkrete adoptionssager i perioden november 1985 til 1987 for eventuelle baggrundsoplysninger herom.

Ankestyrelsen fortsætter derfor undersøgelsen af, om den danske adoptionsformidling har været forbundet med området Armero efter naturkatastrofen i 1985 og vil i den forbindelse gennemgå konkrete adoptionssager fra perioden.

Ved udgangen af 2022 var den fortsatte undersøgelse endnu ikke afsluttet. Resultaterne af denne undersøgelse vil fremgå af Ankestyrelsens hjemmeside, når undersøgelsen er færdig.

Indonesien

Den hollandske rapport beskriver flere indikationer på ulovlige forhold i adoptioner fra Indonesien til Holland, herunder blandt

andet børnehandel, korrupsion og dokumentforfalskning. Konkret nævnes adoptioner fra øen Biak og børnehjemmet Kasih Bunda.

Ankestyrelsens undersøgelse havde derfor særligt fokus på at afdække, om DanAdopts formidling af børn fra Indonesien havde sammenfald med den hollandske formidling, herunder om der blev formidlet børn fra øen Biak eller børnehjemmet Kasih Bunda til Danmark.

Ankestyrelsen konkluderede i undersøgelsen:

- At formidlingen fra Indonesien til Danmark overordnet set vidner om en proces, der ikke har været forbundet med ulovlig formidling.
- At DanAdopt ikke ses at have samarbejdet med eller haft kontakt til børnehjemmet Kasih Bunda.
- At Øen Biak ikke er nævnt i det materiale Ankestyrelsen har gennemgået.

Sri Lanka

Ifølge den hollandske rapport forekom der eksempler på ulovlig praksis i formidlingen fra Sri Lanka til Holland såsom "baby farms", trafficking og tyveri af børn, dokumentforfalskning samt hemmeligholdelse af børns virkelige status m.m.

Ankestyrelsen fokuserede i sin undersøgelse på de oplysninger i den hollandske rapport, som Ankestyrelsen vurderede havde særlig relevans for formidlingen til Danmark. Det drejede sig om:

- En rapport fra en undersøgelseskommission på Sri Lanka i 1987, som konkluderede, at de fleste internationale adoptioner var ulovlige, fordi de ikke fulgte den officielle procedure.
- Oplysninger om en lokal kontaktperson, der var genstand for efterforskning i Holland og Storbritannien og mistænkt for at være involveret i ulovligheder.

Ankestyrelsen har tidligere undersøgt adoptionsformidlingen fra Sri Lanka. I 2017 konkluderede Ankestyrelsen, at styrelsen på daværende tidspunkt ikke havde tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, om der var sket ulovlige handlinger i de danske sager og i det danske formidlingssamarbejde.

Formålet med undersøgelsen i 2022 var at vurdere, om de nye oplysninger gav anledning til at ændre Ankestyrelsens konklusion fra 2017.

Ankestyrelsen konkluderede i undersøgelsen:

- Der er oplysninger, der tyder på, at ulovligheder har været en del af formidlingen til Danmark. Gennemgangen af sager fra 1980'erne viser, at AC Børnehjælps kontaktperson i en periode samarbejdede med personer, der ifølge kontaktpersonen agerede uetisk og kun ville tilvejebringe børn og dokumenter, efter at kontaktpersonen havde bekræftet, at de ville modtage ekstra betaling.

Oplysningerne tyder på, at kontaktpersonen i en periode formidlede børn til Danmark i samarbejde med kvinder, der udgav sig for at være biologiske mødre. Endelig tyder oplysningerne på, at der var et økonomisk incitament forbundet med AC Børnehjælps aftale med deres kontaktperson, som indebar samarbejde med tvivlsomme aktører samt sikkerheds- og helbredsrisici for børnene.

- Ankestyrelsen kan hverken be- eller afkræfte, om de danske sager har fulgt de officielle procedurer. Ifølge den hollandske undersøgelseskommission blev der kun gennemført 37 adoptioner fra Sri Lanka via de officielle kanaler i 1986. Samme år blev der gennemført 79 adoptioner til Danmark.

Dette indikerer i sig selv, at en andel af adoptionerne til Danmark ikke har fulgt de officielle kanaler. Ankestyrelsen kan ikke komme dette nærmere, da Ankestyrelsen ikke har adgang til selve kommissionens rapport og dermed ikke mulighed for at få præciseret og uddybet oplysningerne.

- Baseret på de oplysninger, Ankestyrelsen har til rådighed, er der ikke sammenfald mellem de danske organisationers kontaktpersoner og advokat og den kvindelige srilankanske advokat, der var mistænkt for handel med børn og for at drive "baby farms".

Internationale netværksmøder om historiske sager

Ankestyrelsen tog i 2020 initiativ til en undergruppe under ICAN-netværket med fokus på konkrete problemstillinger i forbindelse med historiske adoptioner. Netværket har i 2022 afholdt digitale sparringsmøder, når konkrete problemstillinger er opstået. Herigennem har Ankestyrelsen opnået viden om, hvordan historiske adoptioner behandles i andre lande, og hvilke værktøjer andre centralmyndigheder bruger eller udvikler i forbindelse med behandlingen af historiske sager.

Den svenske adoptionskommission

I september 2022 mødtes Ankestyrelsen med den svenske adoptionskommission, som den svenske regering i 2021 nedsatte med henblik på en generel afdækning af den internationale adoptionsformidling i Sverige. Mødet omhandlede vidensdeling på baggrund af Ankestyrelsens rapport om mistanke om ulovlige forhold i adoptioner fra Chile. Den svenske adoptionskommission ønskede viden om metodegrundlaget for undersøgelsen.

Tilsyn med økonomiske forhold

DIA er ifølge sine akkrediteringsvilkår forpligtet til at tilrettelægge sine økonomiske forhold på en forsvarlig, hensigtsmæssig og gennemsigtig måde, og løbende afrapportere om organisationens økonomiske status til Ankestyrelsen i form af kvartalsrapporteringer, budget og årsregnskab.

DIA er finansieret af adoptionsansøgernes gebyrer samt et statsligt tilskud på 2 mio. kr. årligt. Tilskuddet blev indført med den politiske aftale om et nyt adoptionssystem i efteråret 2014. For at sikre den fortsatte drift kan DIA, ud over det faste årlige driftstilskud på 2 mio. kr., få udbetalt et yderligere driftstilskud efter dokumenteret behov. Denne mulighed blev indført ved de politiske forhandlinger om SSA-reserven i efteråret 2021, hvor det blev besluttet at afsætte i alt 15,8 mio. kr. i årene 2022 til og med juni 2025 til at dække et eventuelt underskud i DIA.

Formålet med Ankestyrelsens tilsyn med DIA's økonomiske forhold er primært at sikre en forsvarlig økonomisk drift af organisationen og forvaltningen af DIA's indtægter, hvor gebyrerne løbende er tilpasset omkostningsniveauet i organisationen, og hvor Ankestyrelsen sikres den nødvendige indsigt i organisationens økonomistyring. Til brug for det økonomiske tilsyn fik Ankestyrelsen i 2022 konsulentbistand fra Revisionsfirmaet BDO til at gennemgå kvartalsrapporter, budget og årsrapport. Derudover skal DIA til brug for tilsynet indsende:

- En månedlig opgørelse over antallet af nye ansøgere og antallet af formidlinger.
- Oplysninger om antallet af DIA's indkrævede gebyrer opgjort pr. land og pr. rate i forbindelse med kvartalsregnskaber og årsregnskabet.
- Anmeldelse af eventuel adoptionsrelateret hjælpearbejde ved hvert kvartalsregnskab.
- Oplyse antallet af nye PAS henvendelser ved hvert kvartalsregnskab fra og med 3. kvartal 2022.

Ankestyrelsen havde i 2022 et særligt fokus på DIA's muligheder for anvendelse af provenuet fra salget af DIA's faste ejendom særligt under hensyntagen til den omstændighed, at DIA modtager driftsstøtte fra staten. Endelig var der i 2022 et fokus på DIA's udgifter til PAS.

BDO's tilsynsbesøg hos DIA i maj 2022

BDO, der yder revisionsfaglig bistand til Ankestyrelsens tilsyn med DIA's økonomiske forhold, var i maj 2022 på tilsynsbesøg hos DIA. Tilsynsbesøget omfattede bogholderi, økonomistyring og intern kontrol, fakturering, lønninger, likvide midler og valuta, regnskabsinstruks og opfølgning fra tidligere tilsynsbesøg.

BDO har efterfølgende udarbejdet en rapport med deres hovedkonklusioner fra besøget. Ankestyrelsen fandt det herefter relevant at bede DIA om at færdiggøre og indsende en revideret regnskabsinstruks. Regnskabsinstruksen skulle bl.a. have et større fokus på interne kontroller, herunder kontrol med ledelsens dispositioner.

Kvartalsregnskaber i 2022 og årsregnskab for 2021

DIA's kvartalsrapporteringer for 2022 og aflevering af årsregnskab for 2021 er sket rettidigt og har i form og indhold levet op til kravene i DIA's akkrediteringsvilkår. Det fremgår af årsregnskabet for 2021 (som blev afleveret i 2022), at årets resultat var et overskud på 1.530,231 kr. Overskuddet fremkom som et provenu i forbindelse med salget af DIA's faste ejendom. Ankestyrelsen har efterfølgende bedt DIA placere provenuet i DIA's bundne midler. DIA modtog i 2021 udbetaling af driftsstøtte på i alt 2.799,681 kr. fra de afsatte midler, der via satspuljeaftalen for 2019 blev afsat til at dække et eventuelt underskud i 2021.

Ankestyrelsen har i sit tilsyn med DIA's økonomi fundet, at DIA's drift i stadig højere grad er afhængig af fortsatte statslige tilskud. I DIA's reviderede budget for 2022 forventes et underskud for året på 4.299.984 mio. kr., som kan dækkes af de afsatte midler til driftsstøtte på SSA-reserven, hvor der i 2022 er afsat 4.3 mio. kr. til dækning af et eventuelt underskud. Budgettet revideres løbende i forbindelse med kvartalsrapporteringerne.

Statistik

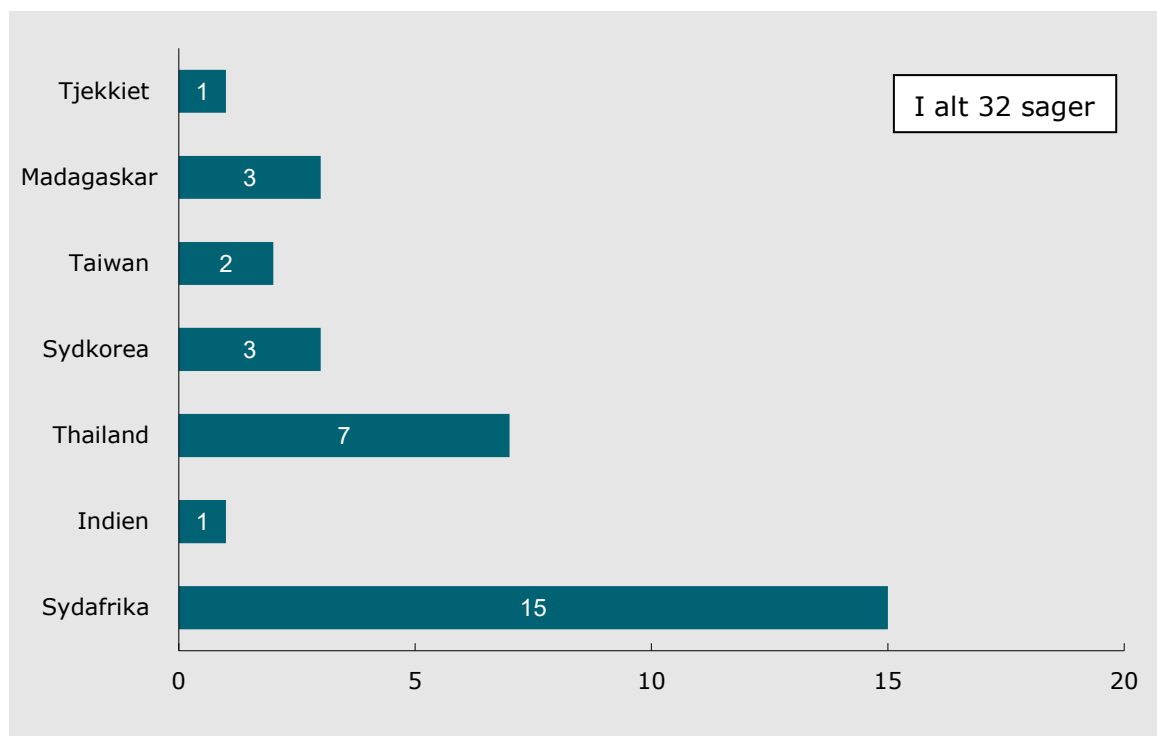
SAGER OM GODKENDELSE AF MATCHNINGSFORSLAG I ANKESTYRELSEN OG I ADOPTIONSSAMRÅDET

Ankestyrelsen har i 2022 behandlet 32 sager om godkendelse af matchningsforslag. Alle 32 matchningsforslag er godkendt. Derudover har Adoptionssamrådet (Familiereetshuset) behandlet tre sager, hvor frigivelsesgrundlaget har været forelagt Ankestyrelsen, eller Ankestyrelsen havde allerede vurderet frigivelsesgrundlaget, inden sagen blev sendt til samrådet³.

Sydafrika ændrede i 2018 proceduren for matchningssager, hvilket betyder, at sagsbehandlingen i Danmark oftest ikke kan afsluttes inden for syv dage, som er et krav efter § 47, stk. 4, i bekendtgørelsen om adoption. Sager fra Sydafrika behandles i en todelt proces. Ankestyrelsen behandler i første omgang de helbredsmæssige oplysninger. Det vil i praksis sige, at Ankestyrelsen vurderer, om ansøgernes godkendelse omfatter det konkrete barn i forslag. Herefter sender styrelsen sagen retur til DIA, som sender sagen til de sydafrikanske myndigheder. Når de sydafrikanske myndigheder har færdigbehandlet matchningssagen, sender DIA sagen til Ankestyrelsen igen. Ankestyrelsen vurderer på dette tidspunkt frigivelsesgrundlaget og tager endelig stilling til, om adoptionsprocessen kan fortsætte. Der foregår altså to særskilte behandlinger og vurderinger i sager fra Sydafrika, som - til forskel fra matchningssager fra andre lande - ikke kan ske parallelt. Ankestyrelsen tilstræber i begge processer at behandle sagerne hurtigst muligt.

³ I sager hvor DIA vurderer, at det barn, der er blevet matchet med ansøgerne, ligger uden for ansøgernes godkendelse eller er i tvivl herom, skal matchningsforslaget sendes til Adoptionssamrådet, der skal tage stilling til barnet i forhold til ansøgernes godkendelse og til, om adoptionsforløbet kan fortsætte (bekendtgørelsen om adoption § 48, stk. 1 og stk. 3). Samrådet behandler også de matchningssager hvor Ankestyrelsen har vurderet at barnet ikke er omfattet af ansøgernes godkendelsesramme med henblik på om ansøgernes godkendelse evt. kan udvides.

Tabel 1 Barnets oprindelsesland (Sager om behandling af matchningsforslag, 2022, Ankestyrelsen)

Tabel 2 Barnets oprindelsesland (Sager om behandling af matchningsforslag, 2022, Adoptionssamrådet)

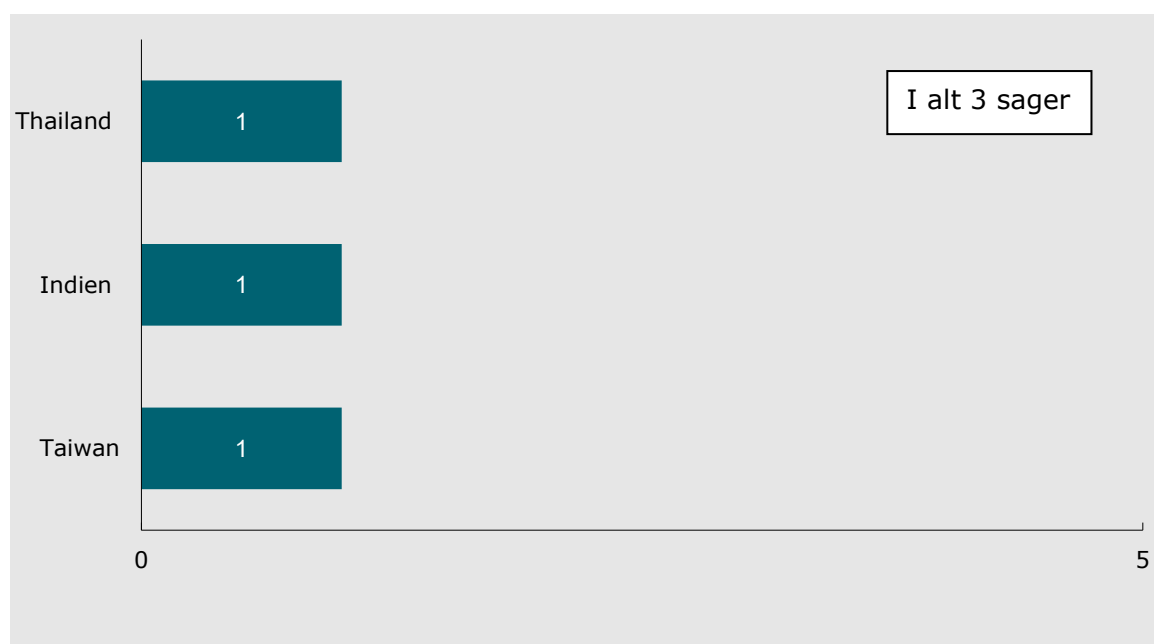

Diagram 1 Barnets alder ved DIA's modtagelse af sagen fra afgiverlandet for sager behandlet i Ankestyrelsen (Sager om behandling af matchningsforslag, 2022, Ankestyrelsen)

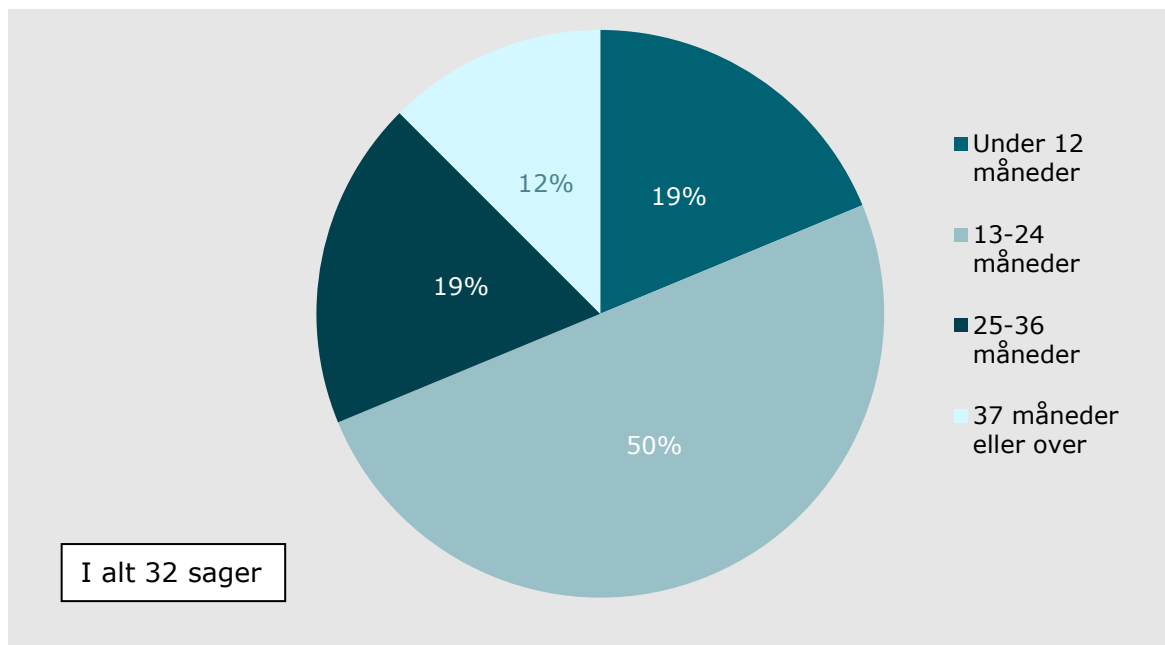

Diagram 2 Barnets alder ved ansøgernes accept af matchningsforslaget for sager behandlet i Adoptionssamrådet (Sager om behandling af matchningsforslag, 2022, Adoptionssamrådet)

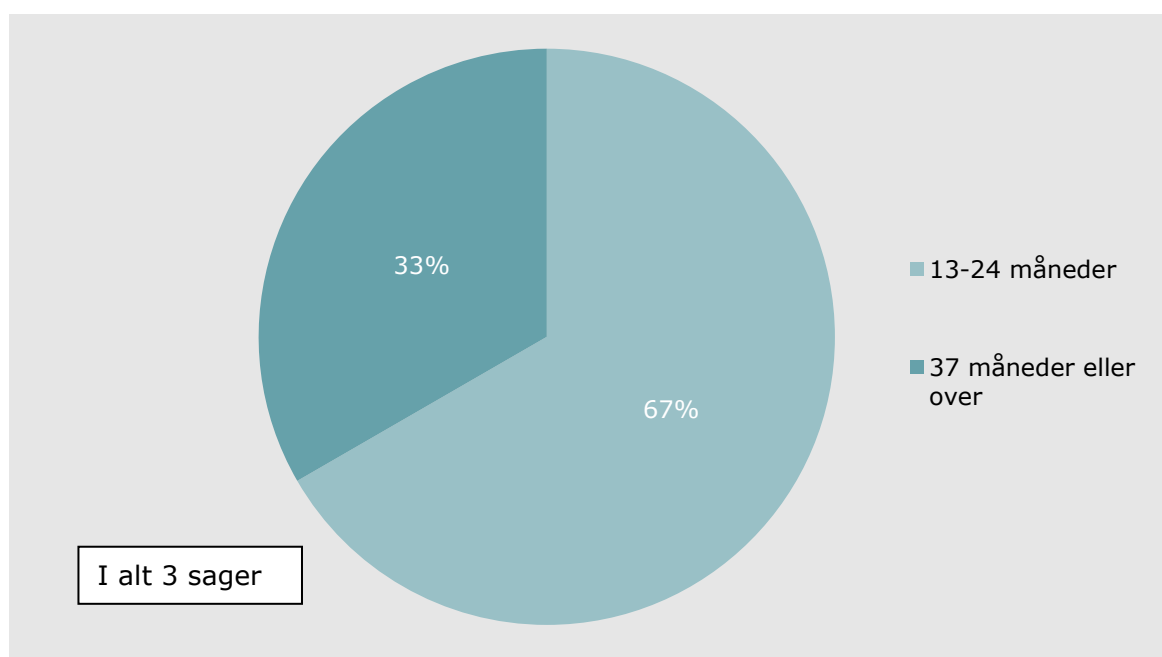

Diagram 3 Baggrunden for frigivelse af barnet i afgiverlandet for sager behandlet i Ankestyrelsen (Sager om behandling af matchningsforslag, 2022, Ankestyrelsen)

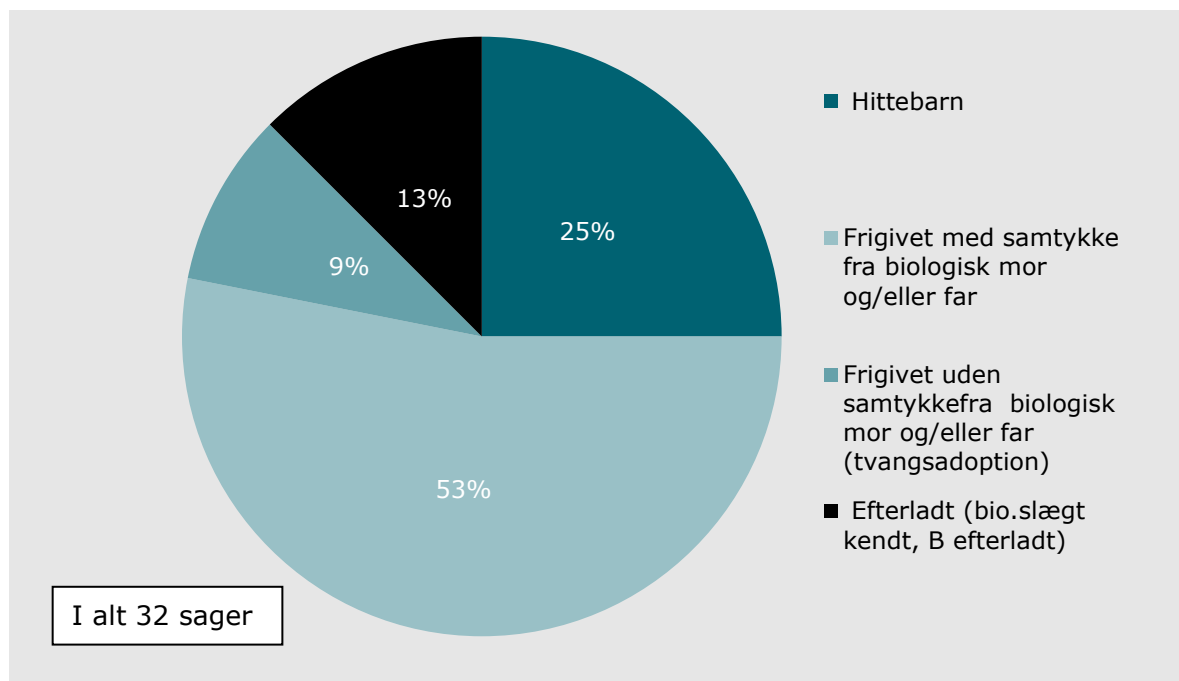

Diagram 4 Baggrunden for frigivelse af barnet i afgiverlandet i sager behandlet i Adoptionsrådet (Sager om behandling af matchningsforslag, 2022, Adoptionsrådet)

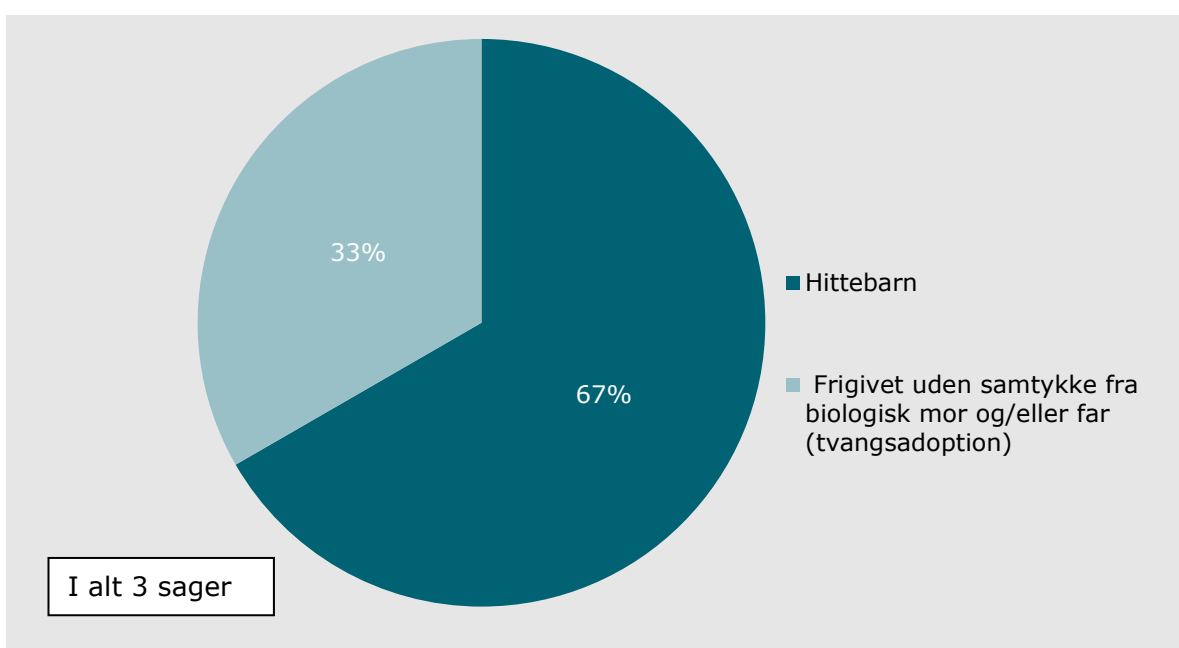
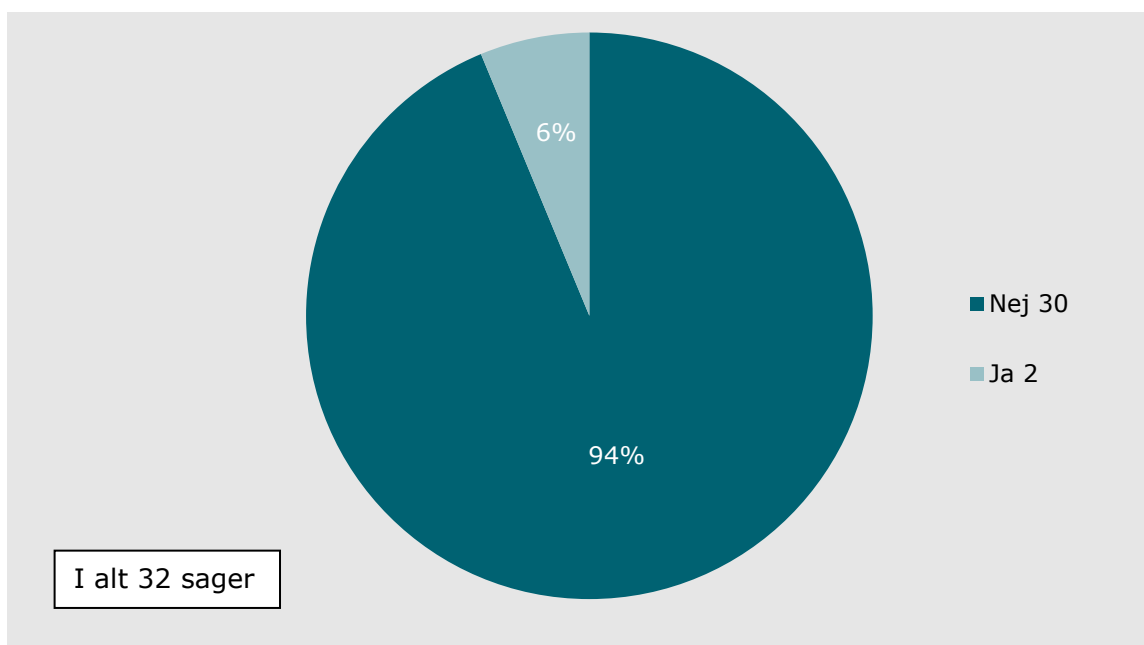

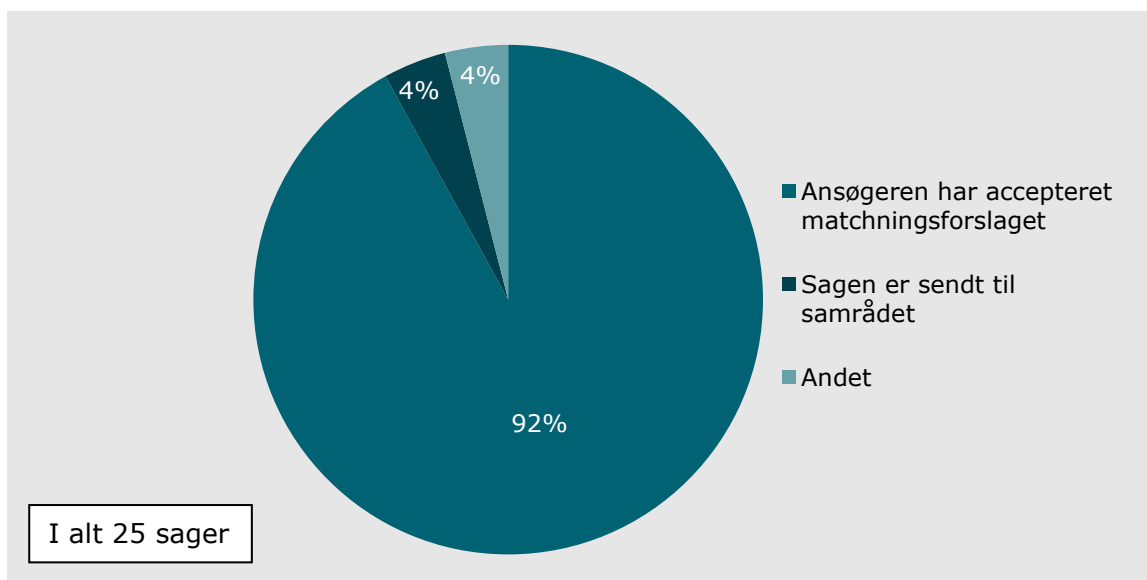
Diagram 5 Sager, hvor DIA blev bedt om at fremskaffe yderligere dokumenter i sager behandlet i Ankestyrelsen (Sager om behandling af matchningsforslag, 2022, Ankestyrelsen)

I to sager, som blev behandlet af Ankestyrelsen, bad Ankestyrelsen DIA om at indhente yderligere oplysninger. Oplysningerne i den ene sag handlede om dokumentation for eftersøgningen af udvidet biologisk familie. Oplysningerne i den anden sag handlede om, hvorvidt subsidiaritetsprincippet var opfyldt i en matchningssag, hvor to søskende var blevet stillet i forslag til to ansøgerpar i to forskellige modtagerlande.

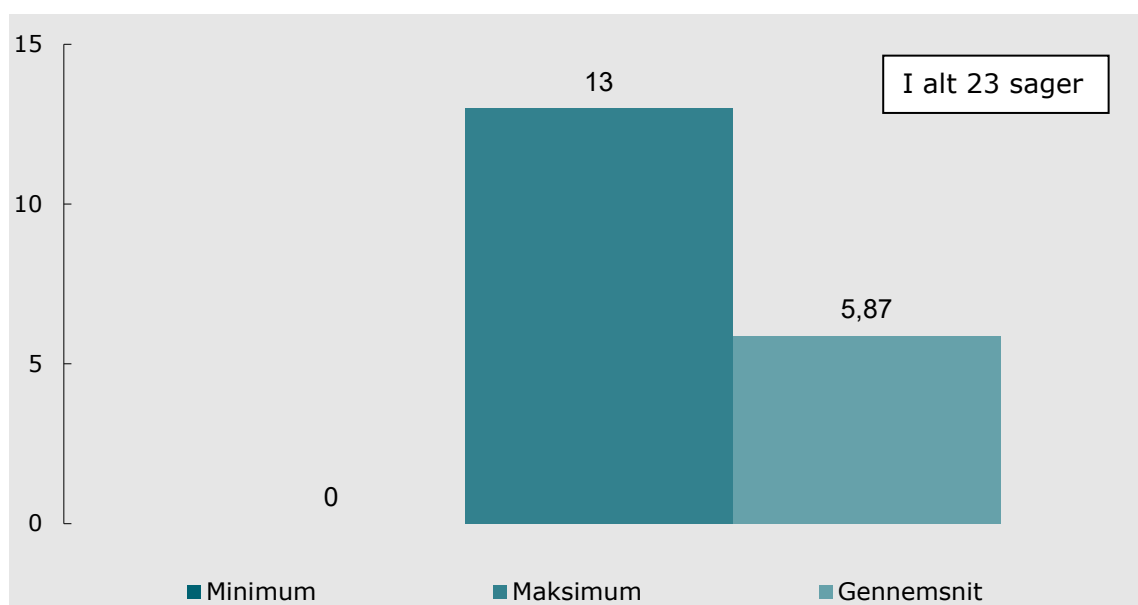
Derudover bad Adoptionsrådet i en af de tre sager, som blev behandlet af samrådet, DIA om at indhente yderligere oplysninger. Oplysningerne handlede om dokumentation for både eftersøgningen af biologisk familie og afsøgningen af mulighederne for at placere barnet i en national familie med henblik på adoption.

Diagram 7 Sagens endelige udfald i sager behandlet i Ankestyrelsen (sager om behandling af matchningsforslag, 2022, Ankestyrelsen)

I alle de tre sager, der blev behandlet i Adoptionsamrådet, blev ansøgerens/ansøgnernes godkendelse udvidet til at omfatte det konkrete barn.

Tablet 3 Gennemsnitlig sagsbehandlingstid for matchningssager i Ankestyrelsen, antal ugedage (sager med todelt proces er ikke inkluderet)

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid (tabel 3) er baseret på Ankestyrelsens behandling af i alt 23 sager. Fire af de 23 sager har en sagsbehandlingstid over syv dage.

I flere af de fire sager har Ankestyrelsen bedt DIA om at indhente centrale oplysninger om barnet til brug for vurderingen af, om sagen har fulgt gældende regler og procedurer i afgiverlandet og er i overensstemmelse med Haagerkonventionens principper.

To sager er ikke medtaget i gennemsnittet, da de havde en ekstraordinær lang sagsbehandlingstid (henholdsvis 61 og 48 dage). Årsagen til den lange sagsbehandlingstid var i det ene tilfælde, at det ikke var muligt for DIA at få afdækket Ankestyrelsens spørgsmål vedrørende subsidiaritetsprincippet og frigivelsesgrundlaget tilstrækkeligt, hvorefter DIA valgte ikke at gå videre med sagen. I det andet tilfælde blev DIA bedt om at indhente yderligere oplysninger til brug for Ankestyrelsens vurdering af, om subsidiaritetsprincippet var opfyldt i en matchningssag, hvor to søskende var blevet stillet i forslag til to ansøgerpar i to forskellige modtagerlande.

Sager med todelt proces

Sager med en todelt proces er ikke inkluderet i tabel 3, da Ankestyrelsen ikke har nogen indflydelse på, hvornår del to kan iværksættes. Dette afhænger af sagsbehandlingen i Sydafrika. Erfaringerne fra disse sager viser, at sagerne kan ligge stille i en lang periode mellem de to processer.

Ankestyrelsen tilstræber, at den reelle sagsbehandlingstid af del et og del to af sagen er inden for syv dage.

I 2022 færdigbehandlede Ankestyrelsen i alt syv sager med en todelt proces. Den samlede gennemsnitlige sagsbehandlingstid på sager med todelt proces var 120 dage (minimum 5 dage, maksimum 255 dage).

Den reelle gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Ankestyrelsen på sager med en todelt proces var tre dage for den første proces (minimum en dag, maksimum syv dage), og 16 dage for den anden proces (minimum 0 dag, maksimum 62).

Flere af sagerne har overskredet de syv dage i den anden del af processen. Årsagen er primært, at DIA er blevet bedt om at indhente yderligere oplysninger, og at det har været tale om nogle komplicerede adoptionsforløb, som det har taget længere tid at få kortlagt end forventet.

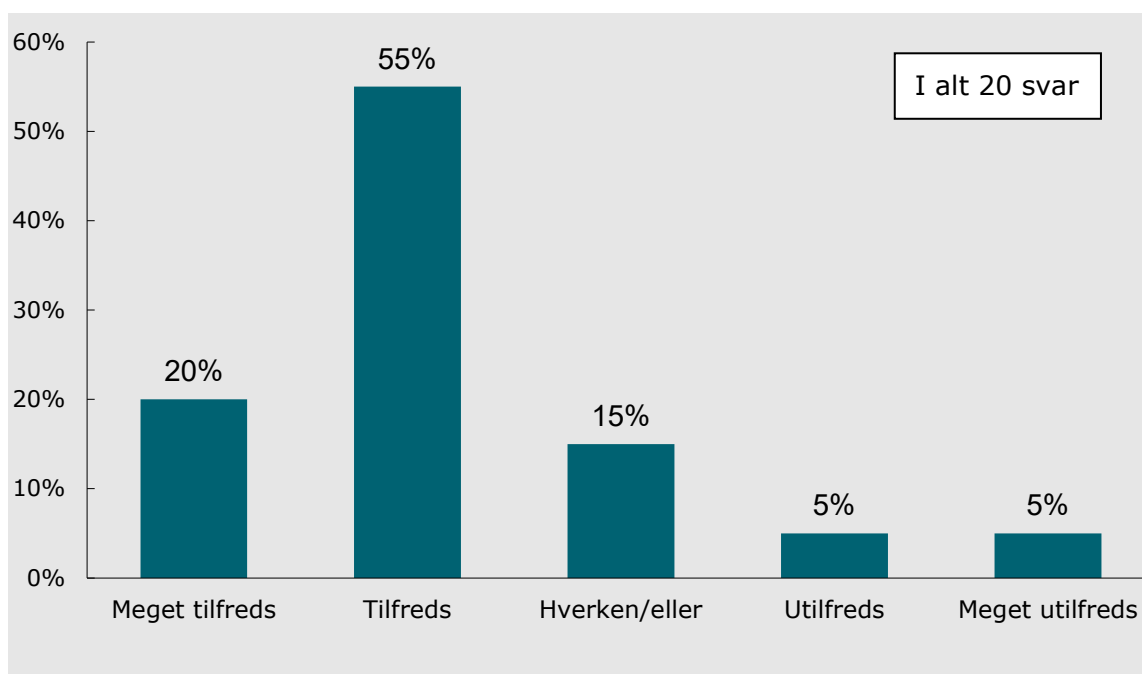
UNDERSØGELSE BLANDT ADOPTANTER EFTER HJEMTAGELSEN

Siden januar 2016 har adoptanter, som har adopteret barn fra udlandet med bistand fra DIA, fået tilsendt et spørgeskema fra Ankestyrelsen om deres adoptionsforløb. Spørgeskemaet udsendes med henblik på, at Ankestyrelsen kan indsamle informationer om DIA's adoptionsformidlende arbejde.

Neden for fremgår resultaterne af de spørgeskemaer, som Ankestyrelsen har sendt til de adoptanter, der i 2022 har adopteret internationalt. Ankestyrelsen har sendt 40 spørgeskemaer og har modtaget svar og delvise svar fra 28 respondenter.

De individuelle svar på spørgeskemaerne indeholder flere kommentarer og uddybninger om DIA's sagsbehandling, opholdet i afgiverlandet og tiden efter hjemtagelsen. Ankestyrelsen gennemser løbende alle besvarelser og kontakter DIA, hvis enkelte besvarelser giver anledning til at få sager eller procedurer belyst yderligere. Besvarelserne har i 2022 ikke givet anledning til en reaktion fra Ankestyrelsen.

Tabel 4 Spørgsmål: *Hvor tilfreds er du med den vejledning, som du modtog fra DIA inden afrejse om adoptionsproceduren i afgiverlandet*

Tabel 5 Spørgsmål: Hvor tilfreds er du med den vejledning, som du modtog fra DIA inden afrejse om de praktiske forhold i afgiverlandet, herunder kultur og skikke

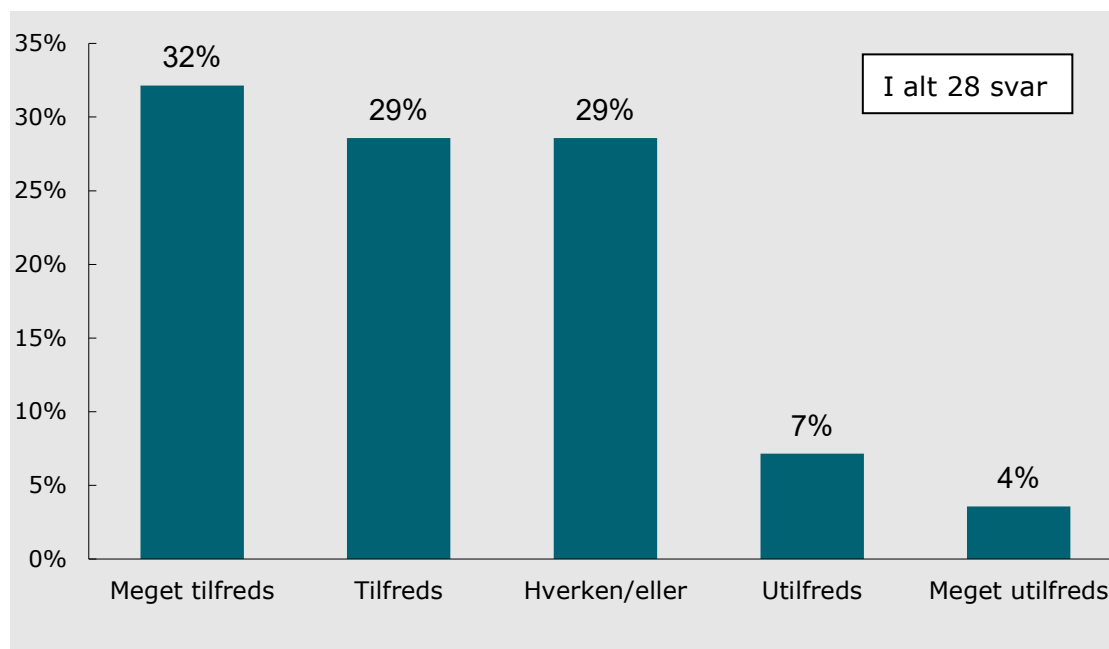

Diagram 8 Spørgsmål: Søgte du hjælp fra DIA's hovedsæde i Danmark, mens du opholdte dig i afgiverlandet?

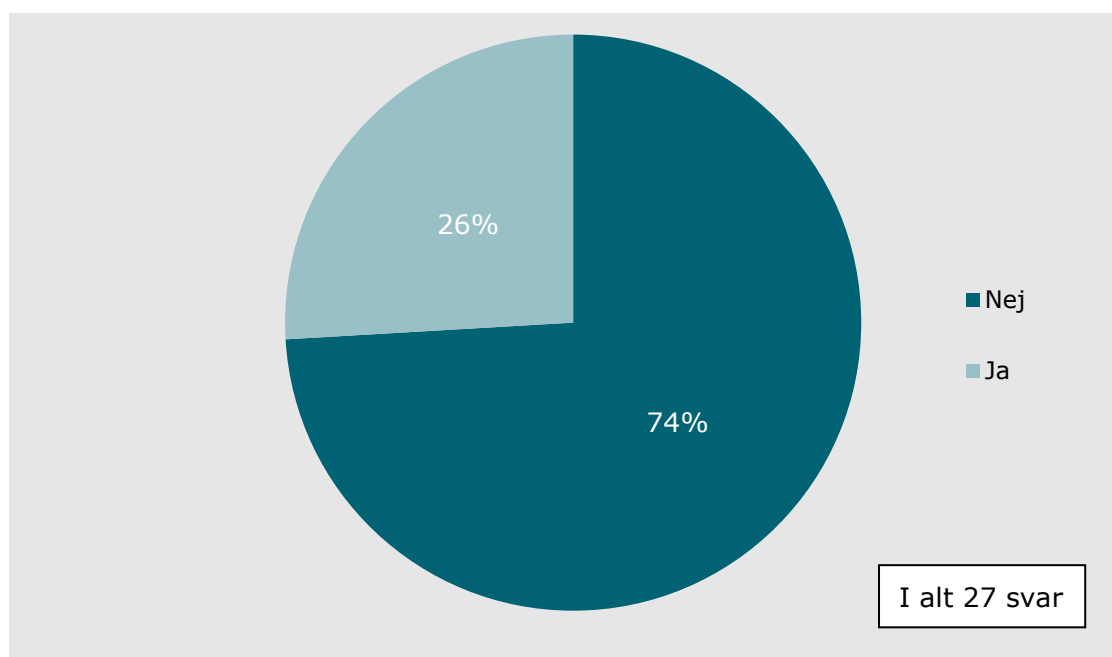
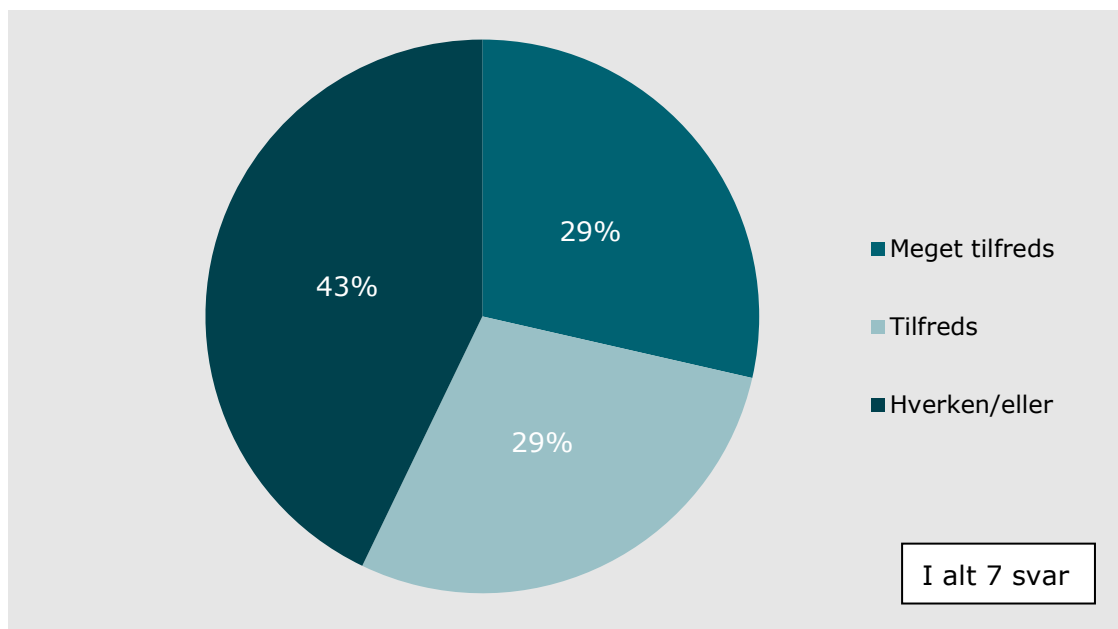
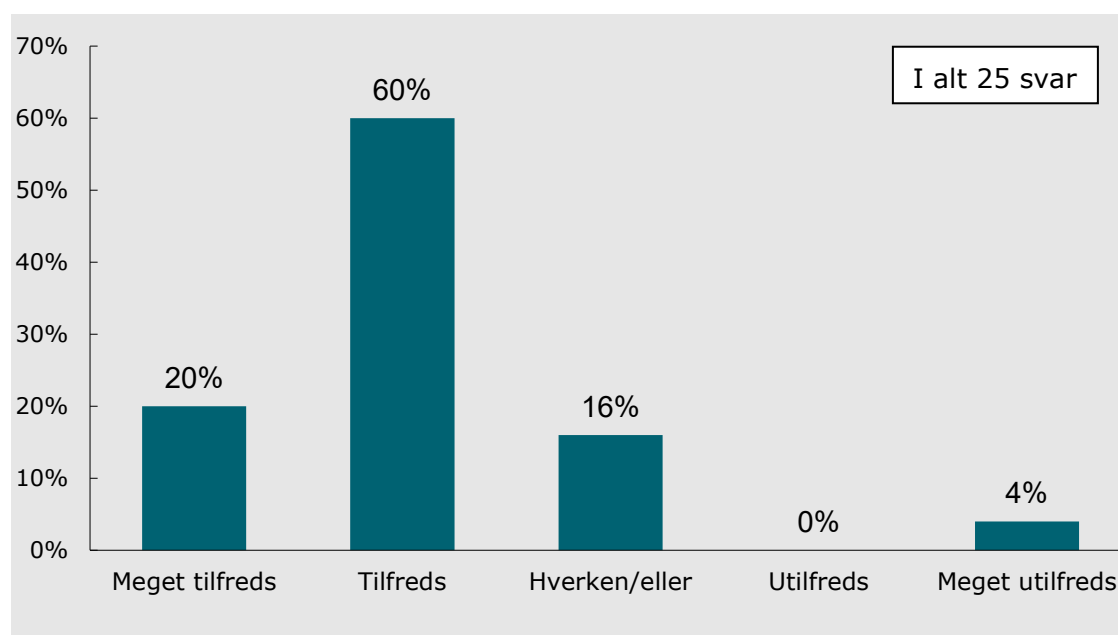

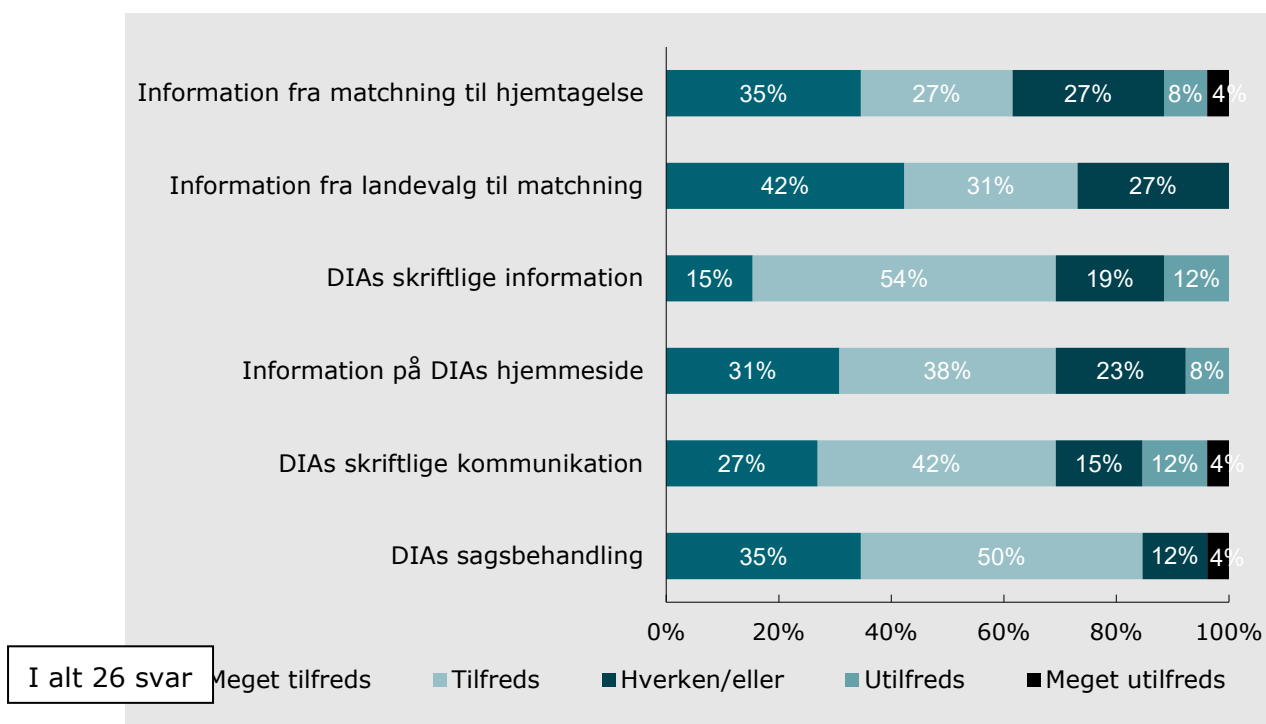
Diagram 9 Spørgsmål: Hvor tilfreds er du med den hjælp, du modtog fra DIA's hovedsæde i Danmark, mens du opholdt dig i afgiverlandet?

Tablet 6 Spørgsmål: Når du i dag tænker tilbage på adoptionen og tiden efter hjemkomsten med dit barn/dine børn, hvor tilfreds er du så med det samlede hjemtagelsesforløb fra du tilmeldte dig den adoptionsformidlende organisation og til den første tid hjemme med dit barn/dine børn?

Tabel 7 Spørgsmål: I hvilken grad er du tilfreds med DIA's arbejde hvad angår følgende?

Stort set alle respondenter har modtaget den obligatoriske rådgivning før og efter hjemtagelsen (fase 4). Ud over én respondent, har alle, der har besvaret dette spørgsmål, svaret, at de modtog rådgivning før hjemtagelsen. Tre respondenter har svaret, at de ikke modtog rådgivning efter hjemtagelse.